

VIHTI TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA 2027-2028

Sivistyslautakunta

3.4 Sivistyslautakunta

(sis + ulk)	TP 2024	MTA 2025	TAE 2025	LTK 2026	KJ 2026	KH 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	4 058 674	3 765 207	3 506 793	3 534 532					
MYYNTITUOTOT	1 672 567	1 452 150	1 452 150	1 671 900					
MAKSUTUOTOT	1 330 853	1 427 600	1 354 600	1 360 000					
TUET JA AVUSTUKSET	1 050 686	885 457	1 125	502 632					
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 567								
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN									
TOIMINTAKULUT	-71 943 035	-72 295 446	-71 715 265	-73 518 354					
HENKILÖSTÖKULUT	-40 780 780	-41 419 995	-41 394 502	-42 372 622					
PALKAT JA PALKKIOT	-33 410 148	-34 627 937	-34 590 086	-35 338 286					
HENKILÖSIVUKULUT	-7 370 632	-6 792 058	-6 804 416	-7 034 336					
PALVELUJEN OSTOT	-13 338 419	-13 006 074	-12 575 386	-13 287 247					
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 256 794	-1 356 431	-1 355 731	-1 322 396					
AVUSTUKSET	-1 042 078	-1 162 500	-1 027 500	-1 052 500					
MUUT TOIMINTAKULUT	-15 524 964	-15 350 446	-15 362 146	-15 483 589					
TOIMINTAKATE	-67 884 362	-68 530 239	-68 208 472	-69 983 822					

(ulk)	TP 2024	MTA 2025	TAE 2025	KEHYS 2026	LTK 2026	KJ 2026	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	4 058 674	3 765 207	3 506 793	3 765 207	3 534 532		
TOIMINTAKULUT	-49 419 848	-50 035 442	-49 455 261	-51 150 052	-50 912 827		
TOIMINTAKATE	-45 361 174	-46 270 235	-45 948 468	-47 384 846	-47 378 295		

Hankkeiden osuus

	TP 2024	TA 2025	Ennuste 2025	LTK TA 2026	TA 2026
Opetus					
Toimintatuotot	707 797	796 688	317 578	76 000	76 000
Toimintakulut	-1 216 155	-1 150 185	-442 929	-121 544	-121 544
Toimintakate	-508 358	-353 497	-125 351	-353 555	-353 555
Varhaiskasvatus					
Toimintatuotot	234 680	76 769	33 089	112 360	112 360
Toimintakulut	-328 241	-102 861	-42 806	-165 918	-165 918
Toimintakate	-93 561	-26 092	-9 717	-27 584	-27 584
Yhteensä					
Toimintatuotot	942 476	873 457	350 667	188 360	188 360
Toimintakulut	-1 544 396	-1 253 046	-485 735	-287 462	-287 462
Toimintakate	-601 920	-379 589	-135 068	-99 102	-99 102

Toiminnan kuvaus

Sivistyslautakunnan sitova toimintakate talousarvioesityksessä: ulkoinen ja sisäinen -69 983 822 €. Ulkoinen kehys on -47 384 846 € ja talousarvioesitys -47 378 295 €, alitus kehykseen nähden 6551 €.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tuottavat sujuvia, tehokkaita sekä oikea-aikaisia peruspalveluja Vihdin kunnan asukkaille. Palvelukeskus jakautuu kahden lautakunnan alaistuuteen; sivistys- ja hyvinvointilautakuntaan. Väestöennusteet ja niiden vaikuttavuus peruspalvelujen tuottamisen palveluverkkoon sekä palveluiden sisältöön otetaan huomioon lautakunnan alaisessa toiminnassa.

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta. Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut ovat kunnan peruspalveluja, jotka luovat toiminnallaan perustan hyvälle, tasapainoiselle ja aktiiviselle elämälle. Kasvukunnassa sivistyspalveluilla on merkittävä rooli peruspalvelujen tuottajana.

Opetuksen tulosalueen erityisenä strategisena tavoitteena on lasten erilaisten harrastusmahdollisuuksien lisääminen ja liittäminen joustavasti osaksi koulupäivää. Sivistyslautakunnan toimintojen osuus lapsiystävällisen kuntatunnustuksen sisällöissä on merkittävä. Lautakunnan toiminnot muodostavat toimintasuunnitelmassa ja arvioinnissa merkittävän toiminnallisen osuuden.

Tavoitteet

Uudet vakanssit ja nimikemuutokset

PAVLELUKESKUS JA TULOSALUE	NIMIKE	VIRKA/ TOIMI	VAKINAINEN/ MÄÄRÄAIKAINEN AJALLE	ALKA- MIS-PVÄ	KUSTAN- NUS/VUOSI 2026	VAKANSSIN PERUSTELUT
SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN PALVELUKESKUKSEN UUDET TEHTÄVÄT						
Varhaiskasvatus	Kieli- ja kulttuuriopettaja	Toimi	Vakinainen	1.1.2026	40 000	Kieli- ja kulttuuriopettajan palkkaaminen 1.1.2026 alkaen. Inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteutuminen vaatii osaamisen vahvistamista kieli- ja kulttuuriasioiden eteenpäin viemiseksi. Lapsia, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi oli toukokuussa 9,5 % (95 lasta) kaikista lapsista. Luvusta on poistettu syksyllä 2025 kouluun lähtijät ja ei ole otettu mukaan syksyllä 2025 aloittavia uusia lapsia. Isoimmat kieliryhmät ovat viro, venäjä ja arabia.
Opetus	Erityisopetuksen tuntiopettaja toistaiseksi	VIRKA	Vakinainen	1.8.2026	20 000	Nummelanharjun yläkoulussa on riittämättömän resurssi erityisopetukseen suhteessa koulun oppilasmäärään, joka tulee vielä useita vuosia pysymään samalla tasolla.
Opetus	Oppilaanohjaaja	VIRKA	Vakinainen	1.8.2026	20 000	Oppilaanohjaajilta edellytetään tuen uudistuksen myötä entistä enemmän ennakoivaa ohjausta, jota ei nykyisellä resurssilla pystytä hoitamaan.
Opetus	Primus-pääkäyttäjät	Toimi	Määräaikainen	1.1.2026-31.7.2027	50 000	Määräaikainen (1.1.2026-31.7.2027) Primus/wilma-pääkäyttäjät toteuttamaan tuen uudistuksen vaatimia lomakeita ja käytäntöjä.

Investoinnit

Irtain omaisuus

Vuosi 2026

Opetus

Koulukalusteita, 174 000 € (päivitettävät kalusteet)

Jotta kouluissa (Huhmarnummi, Kuoppanummi, Nummela, Ojakkala, Pappilanelto, Lukio, Vanjärvi) olisi opetussuunnitelmien mukainen kalustus, tarvitaan niihin investointeja.

Iwall- peliseinä Nummelanharjun kouluun 20 000 €

Kaikissa yläkouluissa on vuonna 2026 Iwall- peliseinät.

Opetustilojen ICT- ja AV-laitteistojen uudistaminen 270 000 €

Uudistetaan ja yhdenmukaistetaan Vihdin koulujen luokkien näytöt, dokumenttikamerat ja tietokoneet vastaamaan nykyajan vaatimuksia jaksottaen vuosilta 2024–2026.

Opettajien työtilojen kalusteet, 30 000 € (päivitettävät kalusteet)

Opettajien työtiloihin Kuoppanummen koulun ja Nummelanharjun kouluun ajanmukaiset kalusteet.

Laavu Vanjärven koulun pihaan, 10 000 €

Laavua käytetään ulko-opetuksen yhteydessä sekä muussa toiminnassa myös kouluajan ulkopuolella.

Vuosi 2027**Opetus****Koulukalusteita, 40 000 € (päivitettävät kalusteet)**

Jotta kouluissa olisi opetussuunnitelmien mukainen kalustus, tarvitaan niihin vuosittain investointeja 40 000 euron edestä.

Vuosi 2028**Opetus****Koulukalusteita, 40 000 € (päivitettävät kalusteet)**

Jotta kouluissa olisi opetussuunnitelmien mukainen kalustus, tarvitaan niihin vuosittain investointeja 40 000 euron edestä.

Vuosi 2029**Opetus****Koulukalusteita, 40 000 € (päivitettävät kalusteet)**

Jotta kouluissa olisi opetussuunnitelmien mukainen kalustus, tarvitaan niihin vuosittain investointeja 40 000 euron edestä.

HANKE	TP 2024	MTA	LTK	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
		2025	2026					
SIVISTYSLAUTAKUNTA								

OPETUKSEN TULOSALUE	TP 2024	MTA	LTK	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
		2025	2026					

Irtain omaisuus

MENOT	-268 495	-335 000	-504 000	0	-40 000	-40 000	-40 000	0
TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
NETTO	-268 495	-335 000	-504 000	0	-40 000	-40 000	-40 000	0

Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-154 983	0	0	0	0	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-154 983	0	0	0	0	0	0

VARHAISKASVATUKSEN TULOSALUE		TP 2024	MTA 2025	LTK 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Ensikertainen kalustaminen	MENOT	-43 766	0	0	0	0	0	0	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-43 766	0	0	0	0	0	0	0
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	MENOT	-467 245	-335 000	-504 000	0	-40 000	-40 000	-40 000	0
	TULOT	0	0	0	0	0	0	0	0
	NETTO	-467 245	-335 000	-504 000	0	-40 000	-40 000	-40 000	0

3.4.1 Opetuspalvelut

(sis + ulk)	TP 2024	MTA 2025	TAE 2025	LTK 2026	KJ 2026	KH 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	2 400 746	2 239 788	2 054 374	1 956 572					
TOIMINTAKULUT	-47 308 157	-47 571 139	-47 551 163	-48 735 429					
TOIMINTAKATE	-44 907 411	-45 331 351	-45 496 789	-46 778 857					

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vihdin kunnassa on yhdeksän alakoulua (vuosiluokat 1-6), kaksi yläkoulua (vuosiluokat 7-9), kaksi yhtenäiskoulua, yksi ruotsinkielinen alakoulu ja yksi lukio. Opetushenkilöstöön kuuluu noin 300 opettajaa, 12 rehtoria ja noin 90 kouluohjaajaa. Lukuvuoden 2025-2026 tuntikehys perusopetuksessa on 6409,3 vuosiviikkotuntia (vvt) ja lukiossa on tarjolla 685 kurssia. Lukuvuoden 2026-2027 tuntikehys vähenee 72 tunnilla oppilasmäärän vähentyessä n. 100 oppilaalla. Lukion kurssi- ja opiskelijamäärä säilyy ennallaan.

Kunnanvaltuusto päättää kouluverkosta ja lautakunta määrittelee oppilaaksiottoalueet. Vihdissä noudatetaan lähikouluperiaatetta, mutta maahanmuuttajien ja kehitysvammaisten lasten opetus järjestetään erikseen. Kehitysvammaisten lasten opetus on Kuoppaanummen koulussa. Erityisen tuen oppilaille etsitään sopivin luokkamuoto ja koulu yhdessä huoltajien kanssa.

Lukuvuonna 2025-2026 Vihdin kunnan valmistavan opetuksen luokat sijaitsevat Etelä-Nummelan koulussa (alakoulun oppilaat) ja Vihdin yhteiskoulussa (yläkoulun oppilaat). Valmistavan luokan henkilöstön palkkakuluja ei ole huomioitu sivistystoimialan budjetissa, koska seuraavan lukuvuoden oppilaiden määrä selviää vasta talousarvion päättämisen jälkeen. Luokassa työskentelee aina yksi opettaja ja yksi koulunkäynnin ohjaaja ryhmää kohden.

Vihdin lukiossa on noin 550 opiskelijaa ja sisäänpääsykeskiarvo on 7,4. Henkilökuntaan kuuluu noin 33 opettajaa, rehtori, apulaisrehtori ja opintosihteeri.

1.8.2025 voimaan astunut tuen lainsäädännön muutos toi paitsi uusia termejä ja poisti vanhoja, uudisti koko oppimisen tuen päätöksenteon. Kolmiportainen tuki muuttui ryhmäkohtaisiksi tukimuodoiksi ja oppilaskohdaisiksi tukitoimiksi. Erityisopetusta ja vuosiluokkiin sitomatonta opetusta ei enää anneta eikä oppiaineita

yksilöllistettä. Näiden tilalla ryhmäkohtaista tukea (yleinen tukiopetus, oppimiskielen tukiopetus ja erityisopettajan antama tuki muun opetuksen yhteydessä) velvoitetaan järjestämään 0,122 tuntia jokaista oppilasta kohden, riippumatta oppilaan opetusryhmästä. Tuen toteutus kirjataan lukuvuosisuunnitelmiin. Oppilaskohtainen tuki voidaan toteuttaa osana yleisopetusta pienryhmässä, kokonaan pienryhmässä tai erityisluokassa. Tuen järjestämisen tapa vaikuttaa tukea antavan opettajan pätevyysvaatimuksiin ja kokonaan pienryhmässä annettavan tuen oppilaiden määrä on rajattu viiteen oppilaaseen yleisopetuksen ryhmässä. Oppilaskohtaisen tuen kaikista osista tehdään hallintopäätös.

Muutos on edellyttänyt resurssien laskentaperiaatteen uudistamista, nivelvaiheiden uudistamista ja opettajien kouluttamista uusien asiakirjojen käyttöön ja tuen toteuttamisen tapoihin. Kouluttamisen tarve jatkuu koko lukuvuoden 2025-2026 ajan, kun tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden tuen päätökset on arvioitava ja suunniteltava annettavan tuen osalta ja tehtävä uudet päätökset 31.8.2026 mennessä. Aiemmat tehostetun ja erityisen tuen päätökset saattavat jakautua useammaksi eri päätökseksi, joten valmisteltavaa ja päätettävää on paljon. Työn toteuttamiseksi tarvitaan tilapäisesti lisää henkilöstöä opetuspalveluihin.

Syyslukukaudella 2025 varmistetaan uuden lainsäädännön jalkautuminen kouluihin ja nivelvaihteyöhön. Äidinkielen ja matematiikan sähköisten seulontatestien käyttö on vakiintunut, ja niiden avulla voidaan tuottaa dataa ryhmäkohtaisen tuen suuntaamisesta, seurata tuen ja määritellä oppilaskohtaisen tuen järjestämisen tarvetta.

Pätevän erityisopetuksen henkilöstön, varsinkin erityisluokanopettajien, saaminen kuntaan on tärkeää, ja siihen pyritään tarjoamalla hyvät työskentelyolosuhteet ja tuki. Erityisopettajiksi pätevoitymistä tuetaan Vihdin veto- ja pitovoimaohjelman kautta, mahdollistamalla palkallinen harjoittelu opintojen yhteydessä.

Osa oppilaista tarvitsee tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen. Tämä ohjaus annetaan 8. ja 9. vuosiluokilla ja se kohdistuu noin 17 % oppilaista, mikä edellyttää uuden opinto-ohjaajan viran perustamista perusopetukseen.

Lukion opiskelijalla on lukiolakiin kirjatun uudistuksen myötä lakisääteinen oikeus saada tukiopetusta eli aineenopettajien antamaa opetusta ja ohjausta, joka vastaa opiskelijan oppimisen tuen tarpeisiin. Osana oppimisen tukea lukion on tarjottava erityisopettajan antamaa opetusta, tukea ja ohjausta. Opiskelijalla on oikeus hallintopäätökseen perustuvaan erityisopetukseen (käsite säilyy lukio-opetuksessa), jos edellä kuvattu oppimisen tuki ei riitä ja hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi. Erityisopetusta antaa erityisopettaja ja se kohdistuu todennettuihin oppimisvaikeuksiin tai muihin niihin rinnastettaviin syihin. Lukioon perustettiin 1.8.2025 alkaen erityisopettajan virka.

Vihdin peruskouluissa on aktiivista kerhotoimintaa, joka tukee lasten hyvinvointia tarjoamalla monipuolista vapaa-ajan toimintaa koulupäivän jälkeen. Vihdin kunnan opetuspalvelut koordinoivat Hobby Hour- harrastustoimintaa, jonka tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Toimintaa rahoitetaan vuosittain haettavilla Harrastamisen Suomen malin sekä kerhotoiminnan kehittämisen valtionavustuksilla.

Koulukuljetuksia järjestetään mahdollisuuksien mukaan harrastustuntien jälkeen, ja lukuvuodesta 2024-2025 lähtien kaikilla kouluilla on ollut ryhmiä, joista on koulukuljetusmahdollisuus. Tämä lisää koulukuljetuskustannuksia.

Toiminnan järjestämiseen myönnettyt valtionavustukset ovat pienentyneet viime vuosina. Harrastamisen Suomen mallin avustusta on myönnetty 25 000 euroa vähemmän ja koulukerhotoiminnan tukemisen avustusta 5 000 euroa vähemmän kuin lukuvuodelle 2023-2024. Harrastamisen Suomen mallin hakkeen omavas-

tuuosuus on myös noussut 25 %:sta 30 %:iin, ja kustannusten nousu lisää toiminnan järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia vuosittain.

Opetuspalvelut on hakenut jatkoa Move-testauksesta toimintaan hankkeelle, missä kehitetään Move-testauksiin liittyviä prosesseja sekä koulujen liikkuva koulu -toimintaa. Hanketta toteutetaan yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. Avustusta on jaettu liikuntapalveluille hankkeelle palkattavan työntekijän palkkakustannuksiin. Työntekijän työpanos kohdentuu peruskoululaisten liikkumisen tukemiseen.

Opetuspalvelut on saanut vuosittain koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen tarkoitettua valtion erityisavustusta. Vuosille 2024-2027 myönnetty avustus on 245 000 euroa vuodessa, mikä on huomattavasti vähemmän kuin aiemmin. Hankerahat näkyvät tuloina tuissa ja avustuksissa, mutta yhtä suurina kuluina henkilöstömenoissa.

3.4.2 Varhaiskasvatuspalvelut

(sis + ulk)	TP 2024	MTA 2025	TAE 2025	LTK 2026	KJ 2026	KH 2026	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT	1 657 928	1 525 419	1 452 419	1 577 960					
TOIMINTAKULUT	-24 634 878	-24 724 307	-24 164 102	-24 782 925					
TOIMINTAKATE	-22 976 950	-23 198 888	-22 711 683	-23 204 965					

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatuksen talousarvioon on varattu rahat 1.1.2026 alkaen varhaiskasvatuksen opettajalle, joka toimii koko varhaiskasvatuksen kentällä kieli- ja kulttuuriopettajana. Lisäksi talousarviossa on varauduttu 1.1.2026 tulevaan palvelusetelilakiin, joka tuo tarpeen nostaa palvelusetelin perusarvo 900 eurosta 950 euroon. Lakimuutoksen jälkeen palveluntuottajat eivät voi laskuttaa asiakkailta heidän omavastuuosuuden lisäksi lisämaksuja. Palvelusetelin arvon nostosta huolimatta palvelusetelimenoja on vähennetty 200 000 euroa lasten määrän vähenemisestä johtuen.

Talousarviossa 2026 on varattu rahat vain siirtyvälle ja tulevalle tasa-arvohankkeelle, jonka omarahoitussuus on 20 prosenttia. Tasa-arvohanke on huomioitu sekä tulo että menopuolella. Menojen osalta suurimmat muutokset koskettavat palkkakulujen kasvua. Palkkojen osalta korotus koostuu vuoden 2025 palkankorotuksista, tasopalkkajärjestelmään siirtymisestä sekä arviosta vuoden 2026 palkankorotuksista. Suurin vähennys palvelusetelimenojen lisäksi tulee Kelan kautta maksettavien avustusten (lasten kotihoidontuki sekä yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä) osalta, noin 110 000 euroa.

Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsiryhmien enimmäiskoosta päiväkodissa, eikä henkilöstömitoituksesta voi poiketa. Lasten määrä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on vähentynyt noin 50 lapsella elokuuhun 2024 verrattuna, mikä on huomioitu henkilöstön määrässä. Vuodelle 2026 talousarviosta on vähennetty kuuden tehtävän palkat, jotka on jätetty syksyllä 2025 täyttämättä.

Vuonna 2025 kunnallisissa päiväkodeissa työskentelee noin 240 henkilöä kasvatusvastuullisissa tehtävissä, noin 50 avustavissa tehtävissä ja kahdeksan alueellista erityisopettajaa. Päiväkodin johtajia on 11 ja perhepäivähoitajia kaksi. Varhaiskasvatuksen hallinnossa on viisi henkilötyövuotta. Varhaiskasvatuksen palveluverkko koostuu 15 päiväkodista, joista yhdessä toimii avoimen varhaiskasvatuksen toiminta. Vuorohoito on keskitetty Pajuniityn päiväkotiin, jossa vuorohoitoa tarvitsee noin 50 lasta kuukausittain.

Vuosittain haettavat valtion erityisavustukset koulutukselliseen tasa-arvoon ja varhaiskasvatukseen yhdistyvät vuonna 2024. Vihti sai hankerahaa 245 000 euroa, josta esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen osuus on vuosittain 68 680 euroa. Näillä rahoilla pystytään palkkaamaan kolme hoitajaa kymmeneksi kuukaudeksi. Vuoden 2025 hankerahoista osa siirtyy vuodelle 2026, lisäksi talousarviossa on varauduttu myös vuoden 2026 hankerahoitukseen sekä siihen liittyvään omarahoitussuuteen.